

۷۰۹۷۴۰۸

درس های توحیدی از حشره نیش و باران بخش

سید مهدی حسینی نژاد

درس های توحیدی از حشره نیش دار نوش بخش

سید مهدی حسینی نژاد

ناشر: پیام یوسف

صفحه آرایی: مهدی کلانتری

چاپ و صحافی: مهرگان

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۴۵,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۹۹-۲-۶

سرشناس: حسینی نژاد، سید مهدی، ۱۳۲۲-۱۳۹۷
عنوان: نام دار: درس های توحیدی از حشره نیش دار نوش بخش /

سید مهدی حسینی نژاد.

موضوع: نشر تهران: پیام یوسف، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۳۴۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۹۹-۲-۶ / ۴۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: زنبور عسل: رفتار و رفتار

موضوع: Behavior -- Behavior

موضوع: حشره های مفید

Beneficial insects: موضوع

موضوع: زنبور عسل در قرآن

Honeybee in the Qur'an: موضوع

رده بندی کنگره: QL۵۶۸

رده بندی دیویی: ۵۹۵/۷۹۹

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۲۴۳۰۷

انتشارات پیام یوسف

payameyousef@gmail.com

۰۹۱۰۴۵۵۸۱۱۹

فهرست مطالب

پیش‌گفتار ۹

فصل اول

مفهوم وحی و اقسام آن

۱۷	 وحی
۲۲	 انواع وحی
۲۶	 وحی در حیوانات
۳۳	 الهام غریزی فقط برای زنبور عسل است؟

فصل دوم

زنبور عسل

۳۹	 زنبور عسل در زبان عربی
۴۰	 سبب بهار
۴۱	 حشره چیست؟
۴۳	 نخستین مأموریت: ساختن لانه و کندو
۴۹	 ملکه چگونه به وجود می‌آید؟
۵۰	 دو نکته قابل توجه
۵۱	 زنبور کارگر را بشناسیم
۵۴	 تشکر از کارگران
۵۴	 محصولات
۵۵	 پاسداران
۵۵	 بهداشت

محاسبات شگفت انگیز.....	۵۶
ساخت موم.....	۶۰
این موارد را نمی توان انکار کرد.....	۶۰
قدری تأمل.....	۶۳
عسل چگونه ساخته می شود؟.....	۶۵
ویژگی های عسل.....	۶۹
خواص عسل.....	۷۰
کودکان مستضعفان علیه مستکبران.....	۷۳
آیه همه این فعل و انفعالات، خود به خود و بدون اراده رخ می دهد؟.....	۷۴
رنگ و بویگاه خدا را خلقت.....	۷۵
پرتویی از آلاء خدا عسل.....	۹۰
سوابق تاریخی عسل.....	۹۰
شیرینی عسل نزد چهارمادی مشهور.....	۹۱
عسل چیست؟.....	۹۲
شفا در قرآن و عسل.....	۹۷
خواص و منافع عسل.....	۹۹
فوائدی از نیش زنبور.....	۱۰۷
نتیجه گیری.....	۱۰۸
عسل از دیدگاه روایات و اخبار.....	۱۱۳
حدیث اول.....	۱۱۸
حدیث دوم.....	۱۱۹
حدیث سوم.....	۱۲۰
حدیث چهارم.....	۱۲۱

فصل سوم

حرکت های الهامی زنبور عسل

۱. زنبور عسل خواهان بقای خود و دیگران است..... ۱۳۵
۲. زنبور عسل به سبب پرهیز از تکدی، سرافراز است..... ۱۳۶

۳.	در شهر عسل، آلوده دامن مطرود است	۱۳۷
۴.	مشورت و نظرخواهی در تصمیم‌گیری	۱۳۸
۵.	بازگشت به وطن	۱۴۱
۶.	سخت کوشی	۱۴۲
۷.	نگهبانان و قراولان همواره آماده‌باش هستند	۱۴۴
۸.	زنبور عسل مدنی بالطبع است	۱۴۵
۹.	پیر برای هدف مقدس	۱۴۶
۱۰.	شعار زنبوران عسل	۱۴۷
۱۱.	وفاداری به رهبر کن	۱۴۹
۱۲.	انعطاف‌پذیری	۱۵۳
۱۳.	روابط بین‌المللی زنبوران عسل	۱۵۶
۱۴.	دسترنج سراسر عمر او عسل است	۱۵۸
۱۵.	ایثار می‌کند و توقع ندارد	۱۵۹
۱۶.	کاردانی و توانمندی	۱۶۲
۱۷.	رعایت اصول بهداشتی	۱۶۶
۱۸.	مأموران اکتشاف	۱۷۲
۱۹.	دقت در عمل و سرعت در کار، امری جدی است	۱۷۴
۲۰.	توشه‌اندوزی برای روز مبادا	۱۷۹
۲۱.	مهارت و خودکفایی	۱۸۲
۲۲.	خبرگزاری و اطلاع‌رسانی فوق دقت بشری	۱۸۵
۲۳.	آثار مهندسی و معماری	۱۸۹
۲۴.	زنبوران عسل باید دوره تخصصی بگذرانند	۱۹۴

۲۵.	احترام به بزرگتر و رعایت سلسله مراتب	۱۹۷
۲۶.	ساختن سنگر دفاعی در مقابل دشمن	۲۰۱
۲۷.	بصیرت و دوراندیشی	۲۰۳
۲۸.	گل الگوی زنبور عسل است	۲۱۰
۲۹.	زنبور عسل قانع است و اسرافگر نیست	۲۱۴
۳۰.	زنبوران عسل تشکیلاتی کار می‌کنند	۲۱۹
۳۱.	بستاری از همנוعان	۲۲۰
۳۲.	گرامی داشته باش و رو جشن عمومی	۲۲۲
۳۳.	فلسفه و آداب زنبور عسل تکثیر نسل است	۲۲۶
۳۴.	مهاجرت برای بزرگوار بزرگوار	۲۲۹
۳۵.	سازماندهی و تقسیم وظایف	۲۳۳
۳۶.	غنای طبع	۲۳۸
۳۷.	برای آسایش دیگران خود تن به مرگ می‌دهد	۲۴۲
۳۸.	تعامل با یکدیگر	۲۴۷
۳۹.	بهره‌گیری فراگیر موجودات از محصول زنبور عسل	۲۵۰
۴۰.	توازن، آگاهی و شعور زنبوران	۲۵۴
۴۱.	احترام به افکار عمومی در کشور زنبور عسل	۲۵۶
۴۲.	احتیاطات لازم قبل از وقوع حادثه در شهر عسل	۲۵۹
۴۳.	بهینه‌سازی در کارخانه زنبور عسل	۲۶۲
۴۴.	وظیفه‌شناسی و صرفه‌جویی	۲۶۳
۴۵.	عدم مماشات و مصلحت‌جویی	۲۶۷
۴۶.	انعطاف‌پذیری زنبور عسل	۲۶۸

۲۷۲	۴۷. زندگانی آرمانی زنبوران عسل
۲۷۳	پیدایش ناامیدی از کجا است؟
۲۷۸	۴۸. تیزبینی و هوش زنبور عسل
۲۸۲	۴۹. زنبور عسل با کمترین هزینه بیشترین منفعت را می‌رساند
۲۸۸	۵۰. زنبور عسل آفرینندهٔ محصولی بی‌همتا
۲۸۹	۵۱. عدم دوام بنای سست امور دنیا
۲۹۰	۵۲. عه ره کار زنبور عسل به صلوات ختم می‌شود
۲۹۱	۵۳. افس زنبور عسل بر اساس الهام الهی است و خالی از طمع بر آینده‌ای دور و دراز
۲۹۶	۵۴. زنبور عسل: نمونی دشمنان در میان حشرات
۲۹۸	۵۵. منبع مطهر عسل
۲۹۹	۵۶. گام‌های هدفمند و متوجه جهت واحد
۳۰۱	۵۷. عسل درمانی در دیدگاه روایات
۳۰۴	۵۸. آموختن از طبیعت و حیوانات

فصل چهارم

توحید در آفرینش حیوانات

۳۱۵	اسرار خداشناسی در آفرینش حیوانات و حشرات در سخنان امام صادق علیه السلام
۳۱۷	در خلقت حیوانات و ساختمان بدن آنان
۳۱۷	چهارپایان پس از تولد
۳۱۸	حیوانات اهلی رام انسانند
۳۱۹	اگر درندگان متحد می‌شدند
۳۱۹	وفاداری سگ
۳۲۰	شگفتی خلقت زرافه
۳۲۰	خلقت بوزینه

۳۲۱	لباس همیشگی حیوانات
۳۲۲	چه کسی هوش غریزی در حیوانات قرار داد؟
۳۲۳	ماجرای ابر واقعی
۳۲۴	مورچه‌های کوچک و کارهای بزرگ
۳۲۵	عنکبوت
۳۲۵	در دنیای پرندگان چه خبر است؟
۳۲۶	تأمین روزی پرندگان قبل از ولادت
۳۲۷	پنهان‌دان، انبار ذخیره
۳۲۸	رنگ‌های گوناگون
۳۲۸	بازوهای بلند، گردن دراز و منقار کشیده
۳۲۹	روزی‌روسی
۳۲۹	خوراک سبزه‌ها
۳۳۰	پرنده در شکن حیوان
۳۳۰	خارخسک
۳۳۳	یافته‌هایی از نگارش
۳۳۷	فهرست منابع

پیش‌گفتار

بسمه تعالی

دایره خلقت تشکیل یافته از سلسله موجوداتی - اعم از مرئی و نامرئی - است که از مبدأ پیدایش به سوی کمال در حرکتند. قوه محرکه در این گردش، نیروی قدرت عشق است که به سرعت آنان را به جلوسوق می‌دهد. انسان سرآمد مخلوقات و از جمله موجودات عالم‌آمر و عالم‌خلق است که به سوی کمال مطلوب شتابان است. انسان از دلِ خاک - سیرۀ نباتات و از عروق و شرائین حیوانات سفر کرده و از اصلاص پدران و ارحام مادران پا به عرصه حیات - همان ماده و طبیعت دنیا گذاشته است. البته حرکت او محدود به این دنیا نیست؛ او به حرکت خویش تداوم بخشیده و از این منزل‌گاه هم گذشته، عقبات مرگ را طی می‌کند تا به معاد دست یابد. همان‌طور که همه ملل زنده عالم امروز به برق، بهداشت، اتومبیل، تلفن، رادیو، تلویزیون و واردات و صادرات نیاز دارند، چنین نیازهایی در ابعاد معنوی حیات انسان نیز وجود دارد؛ نیازهایی مانند اینکه تمام فرقه‌ها و نژادها و عقاید متضاد در تمام امور و شئون زندگی در زیر چتر توحید و قوانین نزول یافته اسلام و قرآن، چون دوستان صمیمی گرد هم آیند و این

مابه‌الاشتراک و مایه اجتماع انسان را مایه وحدت عقیده و ایمان دانسته از تفرق و تشتت فاصله گیرند.

اگر روزی به مجتمع نگهداری وحش و طیور (باغ وحش) گذر کنیم و از پشت عینک دقت و کارشناسی به این موجودات بنگریم، بی‌اختیار به آن مبدأ نامحدود قدرت که این همه تنوع را به وجود آورده، آفرین می‌گوییم. حتی دیگرانی که معتقد به خدا نیستند با مشاهده خلقت بی‌نقص حیوانات در اعماق جان خود احساسی مبهم و آمیخته با خضوع دارند که هرگز با امور دیگر قابل انطباق نیست؛ تنوع در ساختمان جسمی پرندگان که در رنگ‌های مختلف و بال‌های نقاشی‌شده و زیبا یا منقارهای بلند و کوتاه، صاف و سرکج، قناری‌ها و ابله‌ها و قمری‌های خواننده و چهچه‌زنان شادی‌آفرین و از سوی دیگر درندگانی چون شیر و پلنگ که هریک با صلابت و غرور قدم می‌زنند و با زبان بی‌زبانی خود را مالک الرقاب جهان بدان درندگان می‌دانند و نیز میمون‌های انسان‌نما که با رقاصی‌ها و حرکات مضحک مجلس آرای می‌کنند و در نهایت آکواریوم ماهی‌ها در نژادهای گوناگون و با رنگ‌های زیبا و خط و خال‌های رنگین و بدن شفاف که چون بلور می‌درخشند. تک‌تک این‌ها چنانچه مورد مشاهده متفکرانه، اهل نظر، دیده حقیقت طلب قرار گیرد موجب می‌شود از زندگی محدود دنیوی فاصله گرفته و دلبستگی به بیات آمیخته با مقرارت و هدایت تکوینی و الهام غریزی زیست آنان ببینند.

حشره نیش دارنوش بخش چهره ناآشنایی برای خوانندگان معاصر است؛ زیرا اندیشمندان و حشره‌شناسان برای زندگی اسرارآمیز زنبور عسل کتاب‌های فراوانی نوشته‌اند. سیاست زنبوران عسل بر این است که هیچ‌کس از برنامه‌ریزی‌ها و تقسیم‌بندی کارها و طبقه‌بندی آحاد درون کندو باخبر نشود. به همین منظور نخستین عمل برای تشکیل زندگی، قیراندود کردن کندو و مسدود نمودن شکاف‌ها و راه‌های نفوذ نور و احتیاط‌های دیگر است. به‌رغم این پیش‌بینی‌ها و احتیاط‌ها، اکنون دانشمندان و علمای متخصص، به بسیاری از رموز فعالیت‌های آنان دست یافته‌اند که هر فراز آن آموزش‌های زیادی به انسان می‌دهد: درس

خداشناسی، استقامت، کار و کوشش، توالد و تناسل، فراگیری علوم دفاعی، مهندسی، ذخیره سازی، حفظ استقلال و امنیت، برقراری نظام و انضباط، همکاری و غیره. بسیاری از رازهای دیگر کند و فعالیت زنبورها نیز در جوامع علمی هنوز زیر پرده جهل مستور است.

هنگامی که قرآن از ویژگی های نبی مکرم اسلام ﷺ سخن یاد می کند، می فرماید:

أَشِدُّهُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحْمًا يُبْنِيَهُمْ^۱

در حقیقت آن پیامبری که مدال «إِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ»^۲ را از خداوند متعال گرفت، اکنون از سویی برای حفظ اسلام و تمامیت فکری و فرهنگی قرآن و از سویی دیگر برای قطع دست درازی ایادی معاص از جانب خدا مسلح به دو سلاح می گردد:

نخست او را مسلح به سلاح ستادت و غضب و استقامت و پایداری در برابر کفار و مشرکین که محارب و معاند خدا و اله هستند. کرد تا با آنها چنان که باید برخورد کند و بی رحمانه بر آنها بتازد تا حریم اسلام و قرآن از دست نهد. اجانب در امان بماند. سلاح دوم نیز رأفت و مهربانی، ایجاد عشق و انس و الفت و اخوت و اخلاق حسن است تا درون جامعه اسلامی با رحم و محبت و مروت عمل کند.

این قانون طبیعی در سراسر عالم طبیعت جریان دارد نه هم نافع و هم جاذبه مؤثرترین عوامل بقای جامعه هستند؛ در غیر این صورت جامعه مانند دوتری، تک بال است که نمی تواند پرواز کند. برای تربیت گل ها و ایجاد بستان پربار و درختان با نمین بسته، باغبان ماهر نیز مسلح به دو سلاح است: با یک دست قیچی را برمی دارد تا شاخ و برگ های زائد و مانع رشد درختان را قطع کند و آن مزاحم را از سر راه بردارد و با دست دیگر پیوند مهر و آشتی بین درختان بی ثمر با درختان ثمر بخش ایجاد می کند.

خداوند متعال و هستی آفرین بر اساس قاعده لطف، از گذرگاه وحی، زنبور عسل را در مهد زندگی بر اساس الهام غریزی، مسلح به سلاحی بی صدا ولی گرم و داغ و گاهی کشنده نیش

۱. الفتح، ۲۹. بر کافران، سختگیر (و) با همدگر مهربانند.

۲. القلم، ۴. راستی که نورا خوبی و راستی است!

کرده است تا بتواند در مواقع ضروری از تمامیت ارضی و استقلال و امنیت کشور خود و شهر عسل دفاع کند؛ زنده یا مرده، دشمن متجاوز را از کشور خویش بیرون سازد، به گونه‌ای که اگر بر انسان خشمگین شوند و علیه او بسیج عمومی کنند با حدود پانصد نیش در بدن انسان منجر به مرگ وی می‌شوند.

این حیوانات فداکار در حفظ قانون، استقلال و امنیت و دفاع از کیان خود آنقدر می‌ایستند تا خود کشته شوند؛ لذا هر زنبور اگرچه پس از نیش زدن می‌میرد، اما از طرف دیگر برای خدمت به بشر با تمام وجود می‌کوشد تا با عسل معطر و مطهر کام انسان‌ها را شیرین کند و «بِفَاءٍ لِلنَّاسِ»^۱ باشد.

زنبوری که برای تأمین مواد غذایی خود کافی است دو تا سه گل را بمکد، برای چه در هر ساعت به طور متوالی در دو یا سه و پنجاه گل می‌نشیند؟ و چرا برای این منظور، در مدت عمر خود سی کیلومتر را طی می‌کند تا صد و بیست و پنج گرم عسل تهیه کند؟ و چرا برای دستیابی به شیر گل در مرتفعه شانزده هزار مرتبه بال‌های خود را باز و بسته می‌کند؟ این تلاش‌های بی‌وقفه برای این است که غیر از خود و جامعه زنبوران مردمی نیز در انتظارند تا از او بهره و شفا گیرند. اسلام قرن است که به این حقیقت اشاره کرده است که زنبوران، مازاد بر مؤنه خود، در راه خدا به انسان‌ها انفاق می‌کنند.

پیامبر اکرم ﷺ فرمود:

مَثَلُ الْمُؤْمِنِ مَثَلُ النَّحْلَةِ: لَا تَأْكُلُ إِلَّا طَيِّبًا وَلَا تَضَعُ إِلَّا طَيِّبًا.^۲

مؤمن مانند زنبور عسل است: جز غذای پاک نمی‌خورد و جز در جایگاه پاک نمی‌نشیند.

این کتاب، درس‌های توحیدی از حشره نیش دارنوش بخش، با یاری جستن از اعجاز قرآن و ایمان به ذات مقدس الهی، تبلور قدرت زوال‌ناپذیر خداوند متعال و سرفصل‌های درس خداشناسی و تحکیم پایه‌های توحید را تعقیب کرده است؛ و گرنه در زنبورشناسی و آگاهی

۱. النحل، ۶۹. در آن، برای مردم درمانی است.

۲. مشکینی، تحریر المواعظ العددیه، ص ۷۱.

به اسرار این حشره کتاب‌های زیادی نوشته شده است و دانشمندان زمان‌های بسیاری در این راه صرف نموده‌اند. در حقیقت، آنچه که روح تحقیقات این کتاب را تشکیل می‌دهد پی‌بردن به وجود صانع و قانون‌گذاری مدبّر است که متأسفانه حتی بعضی از نویسندگان مسلمان هم بر آن پرده کشیده و دیده را نادیده گرفته‌اند؛ آب در کوزه ماتشنه لبان می‌گردیم! ای کاش بشر با نزول قرآن و بعثت پیامبر اسلام ﷺ و رهنمودهای ائمه اثنی عشر علیهم‌السلام و پیشوایان دینی و با اعتقاد راسخ به معاد، بدون هیچ‌گونه تفرقه و دین‌تراشی کفه ترازوی خدمت معنوی به خود و جامعه را از کفه خدمت زنبوران عسل به انسان سنگین‌تر می‌نمود!

سید مهدی حسینی نژاد (حسینی نوری)

تهران، سال ۱۳۹۰

www.ketab.ir